

Autorska koncepcja programowo-organizacyjna Miejskiego Ośrodka Kultury w Głogowie.

Przygotowana przez Bartłomieja Adamczaka

Plan pracy:

I. MISJA... czyli dla kogo, co, za co

II. WIZJA... czyli jest, być powinno, będzie...

- *Zostawmy uchylone drzwi!*
- *MOK dla młodych! MOK dla dojrzałych! MOK dla ... wszystkich!*
- *Jeden MOK w dwóch placówkach...*
- *MOK w Głogowie... a gdzie to jest?! To tam gdzie grają... no właśnie co?*
- *Czas Andreasa!*
- *Tworzyć w Głogowie!*
- *Misja... tak ale...*

III. Cele i działania

1. Cele strategiczne

- *podniesienie jakości administracyjnej MOK*
- *wyższa jakość oferty kulturalnej – doceniajmy i zadbajmy o rozwój pracowników*
- *zachowanie dyscypliny finansowej jednostki, wzrost dochodów własnych jednostki oraz intensyfikacja procesu pozyskiwania środków pozabudżetowych*
- *integracja środowisk kulturalnych (stowarzyszenia, grupy twórcze, artyści ale również odbiorcy kultury)*
- *zachowajmy to co dobre - starajmy się aby stało się to najlepsze*

IV. Finansowanie działalności

V. Proponowane uaktualnienie organizacyjne MOK – opis

I. MISJA... czyli dla kogo, co, za co

Miejski Ośrodek Kultury w Głogowie działający na podstawie przepisów – w tym Statutu nadanego przez Organizatora jednostki oraz Ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej – jest centralnym ośrodkiem animacji i edukacji artystycznej nie tylko dla miasta Głogowa, ale również dla okolicznych gmin skupionych na Ziemi Głogowskiej.

Prowadzone przez pracowników oraz osoby nieetatowo związane z ośrodkiem działania mają charakter wszechstronny – pozwalając mieszkańcom na korzystanie z form edukacji kulturalnej, prezentując tradycyjne i współczesne nurty artystyczne, zapewniając rozrywkę i aktywizując do podejmowania nowych wyzwań kulturotwórczych.

Misję Miejskiego Ośrodka Kultury określają w najlepszy sposób kolejne punkty jego Statutu. Przygotowywanie mieszkańców do korzystania i współtworzenia kultury – osiągnięte jest poprzez prowadzenie rozlicznych sekcji edukacji artystycznej, organizację wydarzeń kulturalnych zarówno z kręgu kultury popularnej jak również tzw. „wysokiej”, wspieranie istotnych inicjatyw lokalnych czy regionalnych oraz szereg innych działań twórczych i organizacyjnych.

Oczywiście należy pamiętać, że osiągnięcie sukcesów na polu „krzewienia kultury” – szczególnie w zakresie działań kulturalnych o dużej wartości artystycznej - prowadzone jest dziś w realiach gospodarki rynkowej, która swoim oddziaływaniem wymusza na jednostce konieczność konkurowania własnym „produktem kulturowym” z podmiotami komercyjnymi (działającymi bez konieczności prowadzenia projektów ważnych z punktu widzenia realizacji misji kulturowej MOK, jednak nie zapewniającymi dochodów finansowych).

Dlatego tak ważnym elementem pracy specjalistów zaangażowanych w realizację projektów kulturalnych podejmowanych przez Miejski Ośrodek Kultury musi być poszanowanie dla środków publicznych jakie jednostka wykorzystuje. **Główne zalecenia Ustawy o finansach publicznych – czyli maksymalizacja efektywności wydawanych środków oraz pełna transparentność operacji finansowych – muszą być podstawą działania samorządowej placówki kulturalnej jaką jest Miejski Ośrodek Kultury.**

II. WIZJA... czyli jest, być powinno, będzie...

Zostawiamy uchylone drzwi!

Jednym z najważniejszych tematów, który powinien być przedmiotem analizy jest utworzenie właściwych proporcji pomiędzy ofertą kulturalną kierowaną do różnych społecznie czy wiekowo odbiorców.

Dobłą zasadą będzie tu forma „uchylonych drzwi”, która zakłada przygotowywanie propozycji kulturalnej dla konkretnego targetu (np. dla młodzieży) z przygotowaniem części działań marketingowych i promocyjnych kierowanych do grup okołotargetowych.

Takie działania mają zatem walor pracy edukacyjnej. Warto „walczyć” o każdego widza, każdego uczestnika zajęć, każdego mieszkańca...

Miejski Ośrodek Kultury jest jedynie „manufakturą projektów”, generująca „eventy”. To ludzie czujący energię miasta, energię młowskiej sceny – niezależnie od wieku, płci, statusu społecznego czy materialnego upowszechniają kulturę, tworząc wokół MOK klimat miejsca szczególnego.

MOK dla młodych! MOK dla dojrzałych! MOK dla ... wszystkich!

Miejski Ośrodek Kultury jest niewątpliwie od lat największym kreatorem działań edukacji artystycznej dla dzieci i młodzieży. Grupy animacyjne, warsztaty artystyczne, zespoły i sekcje – działające pod opieką fachowej kadry specjalistów animatorów kultury - są chlubą Miejskiego Ośrodka Kultury... i słusznie.

Liczba młodych i dojrzałych mieszkańców, którzy w ciągu całego tygodnia pojawiają się i aktywnie uczestniczą w działaniach jest imponująca. Można również pochwalić ilość koncertów i prezentacji organizowanych przez MOK.

W podobny sposób MOK traktuje dojrzałych już wiekiem mieszkańców. To właśnie do nich kierowana jest duża część profesjonalnych propozycji artystycznych. Struktura wieku mieszkańców Głogowa jasno pokazuje, że społeczność miejska to w głównej mierze ludzie dojrzały i seniorzy.

Politykę takiej dywersyfikacji propozycji należy zachowywać i rozwijać w kolejnych latach!

Jeden MOK w trzech placówkach...

Ważnym elementem realizacji strategii działania MOK i realizacji jego misji powinna być dywersyfikacja działań kulturalnych pomiędzy trzy obecne placówki. Zdecydowana większość działań kulturalnych zarówno z zakresu edukacji artystycznej jak i organizacji imprez odbywa się w Centrum Kultury MOK.

Klub Mayday wykorzystywany jest w stopniu nieco mniejszym jeśli chodzi o działania imprezowe i artystycznej. Wynika to z niedostatecznej ilości środków jakie można przeznaczyć na takie działania oraz z niedostatecznego stanu technicznego i wyposażenia scenicznego jednostki. **Potencjał tego miejsca jest jednak zdecydowanie wysoki, a jego pełnię możliwości uzyskać będzie można po zakończeniu planowanego na 2024 rok remontu generalnego oraz doposażenia sprzętem.**

MOK w Głogowie... a gdzie to jest?! To tam gdzie grają... no właśnie co?

Miejski Ośrodek Kultury – będący od dziesiątków lat centrum animacji kulturalnej regionu – posiada bardzo dużą ofertę przedsięwzięć artystycznych o wymiarze przynajmniej regionalnym. Poza Głogowskimi Spotkaniami Jazzowymi i Festiwalem Teatralnym w placówkach MOK dzieje się wiele na tyle ważnego kulturalnie, aby zwrócić na Głogów uwagę mieszkańców okolicznych miast (o potencjalnej publiczności z terenów oddalonych o kilkadziesiąt – kilkaset kilometrów już nie wspominając).

Oczywiście zdawać sobie trzeba sprawę, że w Głogowie nie stworzymy w najbliższym czasie festiwalu czy przeglądu artystycznego, który odgrywałby wiodącą rolę w kraju... a już zapewne nie w kręgu kultury popularnej. **Jednak istnieją nisze kulturalne, które można będzie rozwijać w Głogowie dążąc do zaistnienia na artystycznej mapie Polski.**

Takie działania związane mogą być ze strukturalnym rozwojem miasta. Rozbudowywana Marina i stworzone Bulwary Nadodrzańskie stały się doskonałymi miejscami do organizacji imprez.

Można w następnych latach pomyśleć o wykreowaniu w tych miejscach propozycji festiwalowej o roboczej nazwie np. Głogowskie Wianki czy Marina Szanty Festival (jako rozszerzenie już funkcjonującego działania szantowego).

Oczywiście to tylko przytaczane przykłady propozycji kulturalnych – chodzi jednak o utrzymanie właściwego kierunku myślenia i planowania kulturalnego.

Oczywiście jest to zarówno kwestia pracy MOK jak również – a może przede wszystkim – zwiększenia środków finansowych na funkcjonowanie jednostki.

Czas Andreasa!

Ogromną szansą na rozwój kulturalny miasta i stało się zaistnienie na mapie artystycznej nie tylko Ziemi Głogowskiej, ale wręcz regionu czy nawet kraju Teatru im. Andreasa Gryphiusa.

Posiadanie własnego ośrodka teatralnego – nawet działającego bez stałego zawodowego zespołu artystycznego – od wieków podnosiło prestiż miasta, było dowodem jego kulturalnej pozycji w regionie i wzbudzało dumę w jego mieszkańcach. Pomimo tego, że czasy się zmieniły uważam, że tak dzieje się również teraz w Głogowie. Nie „przespaliśmy” początkowej mody na „bywanie w teatrze” jaka pojawiła się po jego uruchomieniu.

Teatr jest miejscem szczególnie intensywnej działalności edukacji artystycznej – oczywiście przede wszystkim w zakresie teatralnym i audiowizualnym, ale nie tylko. Jest to przecież doskonałe miejsce do realizacji wszelkich działań wystawienniczych, literackich, a nawet naukowych czy konferencyjnych.

Nie zakładam konieczności posiadania w jego strukturze zawodowej grupy teatralnej – przynajmniej nie w najbliższych latach. Po pierwsze Głogów nie posiada dostatecznie dużej grupy odbiorców działań teatralnych, aby zapewnić systematyczność prezentacji teatralnych

w cyklu tygodniowym – jak to jest w przypadku teatrów w Legnicy czy Zielonej Górze. Po drugie funkcjonowanie teatru zawodowego związane jest z koniecznością posiadania bardzo bogatej infrastruktury technicznej, zabezpieczenia odpowiedniej kadry aktorskiej i pracowników zaplecza scenicznego.

Koszty tak funkcjonującego teatru byłyby zatem niezwykle wysokie (zbliżone do całego budżetu MOK – a biorąc pod uwagę doświadczenia z Legnicy zapewne przekraczałyby ten budżet). Stoi to w sprzeczności z zasadami finansów publicznych... efektywność wydawanych środków nie byłaby zadawalająca.

Nie znaczy to jednak, że Głogów nie staje się już od ponad czterech lat znaczącym miejscem na teatralnej mapie regionu czy kraju. Świadczą o tym nie tylko statystyki ilości organizowanych tam wydarzeń czy opinie o ich wartości artystycznej ale również systematycznie przygotowywane premiery własnych spektakli.

Głogowski teatr zaistniał już w perspektywie ogólnopolskiej a produkowane tu spektakle doceniane były przez widzów, instytucje branżowe (np. Instytut Teatralny im. Z Raszewskiego) i krytyków. Skutkowało to np. zaproszeniem do udziału w Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym Malta 2022.

Ponadto na deskach głogowskiego teatru w jego własnych produkcjach pojawiali się znani aktorzy polskich scen, reżyserii podejmowali się wybitni twórcy polskiej sceny.

Tworzyć w Głogowie!

Działania teatralne są skupione na tworzeniu zespołu artystycznego, który działałby w myśl amerykańskiej zasady „semi-professional”.

Doświadczenia działań teatralnych naszego miasta uczą, że wśród mieszkańców (szczególnie wśród młodzieży) znajdują się osoby obdarzone talentem aktorskim. Teatry działające przy MOK czy przy OTPT Graal (Teatr Scena Sytuacji, Teatr Bez Odpowiedzi, Teatr Widziane z Cienia, Teatr Intermedium, Teatr Przychodny, Teatr Jednego Mostu i inne) realizowały (realizują) spektakle o dużej wartości artystycznej – często docenianej i nagradzanej na ogólnopolskich przeglądach i festiwalach teatralnych.

W Teatrze im. Andreasa Gryphiusa stworzona została grupa artystyczna, działająca niekomercyjnie, ale prowadzona w sposób profesjonalny. Dotyczy to zarówno grup dziecięcych, młodzieżowych, dorosłych i seniorskich. Działania takie należy kontynuować w kolejnych latach

Specjaliści prowadzący animacje proponują również działania teatralne dla dzieci małych (nawet 1-rocznych), które dotychczas już kilkakrotnie pojawiały się w ofercie MOK, a wywoływały duże zainteresowanie. Utworzony został również pierwszy w naszym mieście teatr uliczny

Ważną formą działalności staje się teatr słowa – z odnowieniem amatorskiego ruchu recytatorskiego tak pięknie dbającego o nasz język ojczysty.

Słowem jest to miejsce artystycznej pracy i rozwoju osobistego niemal dla każdego mieszkańca.

Oczywiście specyfika pracy Teatru im. Andreasa Gryphiusa zależy od ustalonego przez Organizatora budżetu (silnie wspieranego przez marketingowe działania MOK – o czym w części finansowej tej koncepcji) i jego możliwej etatyzacji.

Misja... tak ale...

Misja jaka realizowana powinna być działaniami Miejskiego Ośrodka Kultury jest nakreślona bardzo jasno... i w jest wypełniana.

MOK bazuje w swoich działaniach na finansach głównie od Organizatora – zarówno dotacji podmiotowej jak również celowych. Własna inicjatywa jest podejmowana wielokrotnie. Niestety ostatnie lata były bardzo trudne dla procesu pozyskiwania środków na tego typu jednostki jak głogowski MOK. Kryteria projektów ministerialnych czy marszałkowskich preferowały jednostki z terenów wiejskich i małych miasteczek. Pomimo ponad dwudziestokrotnego wnioskowania o środki pozabudżetowe (i pomimo każdorazowego wysokiego ocenienia tych wniosków przez właściwe komisje) pozyskać pieniądze udało się jedynie kilka razy. Mam nadzieję, że właśnie następuje proces zmiany takiego postrzegania zasad podziału środków zewnętrznych na poziomie centralnym i w kolejnych latach skuteczność projektowa MOK będzie zdecydowanie większa.

III. Cele i działania

Mając już omówioną misję Miejskiego Ośrodka Kultury i wizję stanu faktycznego jej realizacji oraz wskazane pomysły mające usprawnić pracę jednostki – należy zadać pytanie jakie działania podjąć i jakie pierwsze cele wyznaczyć do osiągnięcia?

Cele strategiczne:

- 1) **Podniesienie jakości organizacyjnej MOK: korekta struktury** – czas realizacji : do końca 2024 roku.

Doświadczenia płynące z pracy trzech jednostek MOK powinny skutkować korektami w strukturze organizacyjnej i zarządczej jednostki. Proponowane korekty schematu organizacyjnego MOK wraz z opisem kompetencji znajduje się na dwóch ostatnich stronach tego programu.

2) Wyższa jakość oferty kulturalnej – doceniajmy i zadbajmy o rozwój pracowników!

Czas realizacji: do końca 2024 roku.

Nie osiągniemy żadnego z założonych celów strategicznych jeśli realizowane one będą przez kadrę pracowników niezmotywowanych finansowo.

Zadbajmy również o stworzenie szansy na zawodowy rozwój kadry MOK. Pracownik, który nie ma szansy na zawodowy „krok do przodu” bardzo szybko traci dynamikę pracy – popadając w standardy, w których brak miejsca na kreatywność.

Poprzez szkolenia, udział w warsztatach branżowych kadry zwiększyć możemy potencjał jednostek.

3) Zachowanie dyscypliny finansowej jednostki, dalszy wzrost dochodów własnych jednostki oraz intensyfikacja procesu pozyskiwania środków pozabudżetowych.

Czas realizacji: natychmiastowy

Niezwykle „ciężki grzech” wielu samorządowych instytucji kultury, które pewne otrzymanie dotacji podmiotowej od Organizatora pozwalają sobie na „rozluźnienie” polityki finansowej. Podstawą pracy Dyrektora oraz służb finansowych MOK jest i będzie ścisłe trzymanie się norm budżetowych i bezwzględne przestrzeganie zasad Ustawy o finansach publicznych, Prawa Zamówień Publicznych, zasad nagradzania pracowników wynikających z Ustawy o organizacji i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz norm ministerialnych.

Nie znaczy to, że budżet jednostki nie może być zwiększany.

Dalsza intensyfikacja działań marketingowych i promocyjnych zapewne pozwoliły nieco zwiększyć dochody własne MOK – zarówno te wynikające z prowadzenia działalności artystycznej (więcej osób na koncertach, spektaklach, eventach itp.), działalności gospodarczej (najmy, usługi itp.) jak też prowadzonej edukacji artystycznej (nowe sekcje, większa ilość uczestników zajęć). Jednak nie możemy zakładać tu gwałtownego skoku – taki już się dokonał w jednostce w ostatnich latach.

Poza wszelką dyskusją pozostaje konieczność dalszej intensyfikacji działań mających skutkować pozyskaniem dodatkowych środków pozabudżetowych. Poczynając od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, przez Narodowe Centrum Kultury, Urzędy Marszałkowskie – na fundacjach i stowarzyszeniach kultury kończąc – wszyscy oferują szereg projektów mających ułatwić funkcjonowanie jednostek kultury, zapraszając do realizacji działań będących przecież podstawą statutowej działalności ośrodków takich jak MOK.

Aplikowanie o wszelkiego typu wsparcie działań jednostki, poszukiwanie projektów, które nie tylko wzbogacą ofertę kulturalną ale również zapewnią jej finansowanie nadal musi być normą w kolejnych latach w Miejskim Ośrodku Kultury.

Podobnie jest z poszukiwaniem sponsorów czy też mecenasów działań artystycznych. Naturalnym sponsorem kultury Zagłębia Miedziowego jest oczywiście Fundacja Polskiej Miedzi. Podobne działania muszą dotyczyć wszystkich potencjalnych mecenasów, którzy prowadzą swoje przedsiębiorstwa na terenie miasta, Ziemi Głogowskiej, regionu.

4) Integracja środowisk kulturalnych (stowarzyszenia, grupy twórcze, artyści ale również odbiorcy kultury).

Czas realizacji: natychmiastowy

Nie należy obawiać się współdziałania z podmiotami, które (może na mniejszą skalę i „mniej profesjonalnie”) próbują działać w zakresach naszych zadań statutowych. Niechęć do podejmowania wspólnych projektów ze stowarzyszeniami, grupami inicjatywnymi czy innymi instytucjami podyktowana jest także obawą o „zawłaszczanie splendoru organizacyjnego” czy umniejszanie roli jednostki w końcowym sukcesie organizacyjnym. Prawdę mówiąc przy dobrze funkcjonującym marketingu i promocji – takie zagrożenia są znikome i często wynikają z naszych osobistych uprzedzeń. Dobitnie pokazują to działania MOK w ostatnich latach.

Stosujemy zasadę „Im więcej flag tym lepiej”. Dodatkową motywacją do poszukiwania sprzymierzeńców przy planowaniu wydarzenia kulturalnego jest fakt, że bardzo wiele programów dotacyjnych wręcz preferuje partnerskie działania instytucji samorządowych i organizacji pozarządowych. Dlatego MOK współpracuje zarówno z instytucjami miejskimi, stowarzyszeniami, szkołami każdego poziomu, grupami artystycznymi i innymi jednostkami kulturalnymi miasta, regionu i kraju. Zatem działania tworzone we współpracy z innymi podmiotami powinny być rozwijane w najbliższej przyszłości.

Skupiając mieszkańców wokół naszych działań dajemy im szansę na aktywność kulturalną – osiągając trudny do przecenienia zysk marketingowo-promocyjny... bo nic tak nie działa opiniotwórczo jak tzw. „reklama sąsiedzka”.

5) Zachowajmy to co dobre - starajmy się aby stało się to najlepsze!

Czas realizacji: natychmiastowy

Jednym z priorytetów działania Miejskiego Ośrodka Kultury jest i będzie dążenie do zachowania w planach działania na kolejne lata wszystkich wartościowych imprez i wydarzeń kulturalnych jakie są organizowane czy współorganizowane przez jednostkę – przy stałym podnoszeniu ich poziomu artystycznego czy rozrywkowego.

Głogowskie Spotkania Jazzowe czy Festiwal Teatralny są imprezami, które posiadając piękną tradycję są rozpoznawalne (przez osoby gustujące w takich formatach) w całej Polsce. Pozyskanie dodatkowych środków na realizację tych projektów pozwoli podnieść rangę zapraszanych do Głogowa artystów.

W przypadku Nocy Rockowej czy Festiwalu Teatralnego Gryphiusa naprawdę niewiele trzeba aby osiągnęły one status bardzo dobrej imprezy ogólnopolskiej. To kwestia przeznaczanych środków. Takich imprez jest kilkanaście w ciągu roku. To ilość wystarczająca. Postawmy zatem na ich jakość.

IV. Finansowanie działalności

Podstawą działalności Miejskiego Ośrodka Kultury będą środki finansowe trafiające w kolejnych transzach do jednostki w ramach dotacji podmiotowej Organizatora jednostki.

Zakładam również wyznaczanie dotacji celowych, które wydawane będą na ściśle określone zadania. Dotacje kierowane do jednostki niestety nie pozwalają już na swobodną pracę merytoryczną i edukacyjną. Doświadczenia lat ostatnich każą zakładać, że powinny te środki zostać znacząco zwiększone.

Budżet MOK pozostaje stały już od kilku lat – co przy stałym wzroście cen zarówno utrzymania obiektów jak i wysokich cen na rynku artystycznym działa niezwykle negatywnie na możliwości działania merytorycznego.

Należy zaznaczyć, że porównując wypracowywane środki własne MOK z kwotami osiąganymi z tego tytułu przez porównywalne jednostki kulturalne – można uznać, że są one imponujące (kwota ta przekroczyła w zeszłym roku 2 mln złotych). Nie ma już zatem wielkiego pola do dużego zwiększenia kwot takich przychodów w przyszłości. **Obciążanie zaś mieszkańców korzystających z oferty sekcji artystycznych wyższymi kwotami za możliwość korzystania z zajęć jest również niewskazane.**

Kolejną szansą na wzrost środków jakie MOK przeznaczać będzie mógł na działania statutowe jest pozyskiwanie sponsorów i mecenasów konkretnych eventów. Należy kontynuować działania marketingowe, które służą właśnie takiemu celowi. Tu widać nadal szansę na wzrost dochodów, które mogą wspomagać działania merytoryczne MOK.

Korekta schematu organizacyjnego MOK

Bordowym kolorem wypisane są stanowiska kierownicze we wszystkich trzech placówkach

Opis stanowisk w MOK w myśl zakładanego - uaktualnionego schematu organizacyjnego:

1. **Dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury w Głogowie** – odpowiedzialny za całokształt działań zarówno merytorycznych, kadrowych jak i administracyjno-finansowych. Dyrektor MOK jest bezpośrednim przełożonym dla Kierownika Klubu Mayday, Kierownika Teatru im. Andreasa Gryphiusa, Kierownika Centrum Kultury MOK, Głównego Księgowego, Specjalisty Administracyjno-Gospodarczego oraz pracownika sekretariatu.
2. **Kierownik Klubu Mayday** – odpowiedzialny za całokształt działań artystycznych, edukacyjnych i administracyjnych placówki (realizowanych stale przez pracowników merytorycznych, technicznych i porządkowych). (pracownicy merytoryczni 2 osoby, technicy 2 osoby, pracownicy porządkowi 2 osoby)
3. **Kierownik Teatru im. Andreasa Gryphiusa** – odpowiedzialny za całokształt działań artystycznych, edukacyjnych i administracyjnych placówki (realizowanych stale przez pracowników merytorycznych, technicznych i porządkowych). (pracownicy merytoryczni 4 osoby, technicy 2 osoby, pracownicy porządkowi 2 osoby)
4. **Kierownik Centrum Kultury MOK** – odpowiedzialny za całokształt działań artystycznych, edukacyjnych i administracyjnych placówki (realizowanych stale przez pracowników merytorycznych, technicznych i porządkowych). (pracownicy merytoryczni 5 osób, technicy 4 osoby, pracownicy porządkowi 3 osoby)
5. **Główny Księgowy** – kieruje Działem Finansowo-Kadrowym, odpowiedzialny wraz z pracownikami działu (6 osób - Specjalista ds. Księgowości, Specjalista ds. Spraw Kadrowych i 2 osoby administracyjno-finansowe) za prowadzenie wszystkich operacji finansowych, zamówienia publiczne oraz sprawy kadrowe pracowników trzech placówek.
6. **Specjalista Administracyjno-Gospodarczego** – odpowiedzialny za całokształt działań gospodarczych wszystkich trzech placówek oraz organizację pracy zgodną z przepisami BHP.